

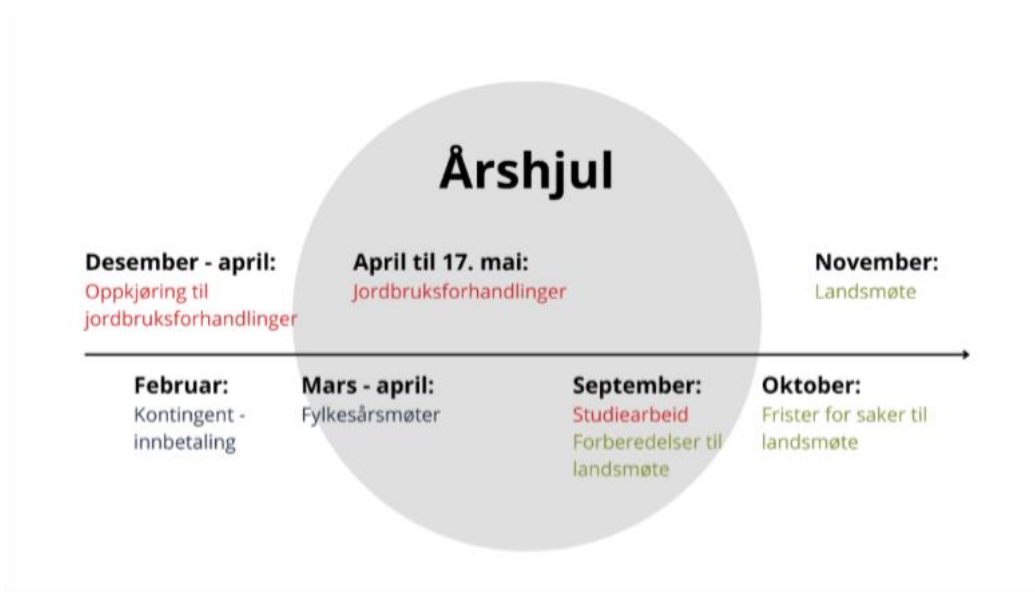
Arbeidsprogram for 2026

Arbeidsprogrammet er årsplan for oppgaver som skal gjennomføres i 2026.

Arbeidsprogrammet er utformet for å følge opp strategien. I tillegg ligger en rekke oppgaver fast, fordi NBS er forhandlingspart og medlemsorganisasjon.

Landsmøtet oppfordres til å komme med konkrete forslag til arbeidsprogram. Enkeltpunkter kan foreslås strøket.

Arbeidsprogrammet må sees i sammenheng med budsjettet.

Årshjul for 2026

Prioriteringer for 2026

NBS er en liten organisasjon med begrensede ressurser. Vi vil mye og det er behov for store endringer i jordbruket. Samtidig trenger vi også å bruke tid og ressurser på å videreutvikle organisasjonen til det beste for medlemmene. I strategien er det foreslått totalt 20 delmål som det skal jobbes for de neste fire årene. For å sikre best mulig gjennomføring, må det prioriteres innenfor disse 20 delmålene det kommende året.

Det foreslås følgende prioriteringer til grunn for ressursbruk i 2026. Det betyr at andre saker (forespørsler, høringer, arrangementer, dagsaktuelle saker mm.) kan måtte nedprioriteres dersom ressurser ikke er tilgjengelig for å gjennomføre alle ønskede oppgaver:

- Hovedprioritet i 2026 blir å jobbe med å få politikerne på å bevilge på statsbudsjett utover tallgrunnlag. Det er helt essensielt å øke overføringene for å nå dette målet slik at tallgrunnlaget som i dag er tak, i framtida blir sett på som et gulv, og at vi får den kontantstrømmen som må inn i næringa for å nå sjølforsyningsmålet. Dette vil være spesielt viktig for hoveddelen av NBS sine medlemmer som ligger lavest på skalaen (sau og ammeku).*
- Perioden oktober-november øremerkes arbeid mot politikere i forbindelse med statsbudsjett.*

POLITISK HOVEDMÅL: ØKT BEREDSKAP OG SJØLFORSYNING

Norsk Bonde- og Småbrukarlag sitt formål er å sikre gode økonomiske og sosiale rammebetingelser for norske bønder. Prinsippprogrammet og politisk plattform redegjør for hvilke forutsetninger som skal ligge til grunn og hvordan vi skal jobbe for å styrke vilkårene. Det betyr noe hvordan rammevilkårene styrkes.

Stortinget har vedtatt et mål om 50 prosent sjølforsyning innen 2030. Målet kan oppnås på flere måter, og det har vært et sentralt poeng for organisasjonen at sjølforsyninga må oppnås samtidig som vi også ivaretar øvrige landbrukspolitiske mål og sikrer beredskap i hele landet. Hovedmål for perioden er derfor foreslått å være økt beredskap og sjølforsyning. Hvordan disse målene skal oppnås er foreslått i strategien, og tilhørende tiltak for 2026 ligger i dette arbeidsprogrammet.

Gode vilkår for norske bønder vil bidra til målet om økt beredskap og sjølforsyning, samtidig er en satsing på disse to områdene viktig for å sikre at rammebetingelsene oppnås i tråd med organisasjonens verdigrunnlag og vedtatte politikk.

Faste oppgaver for NBS som forhandlingspart

Som avtalepart i jordbruksoppgjøret, har NBS en rekke forpliktelser utover forhandlingene i april-mai. Dette er oppgaver som tar mye ressurser i sekretariatet. Mange av disse arenaene er muligheter for også å bidra til å gjennomføre strategiske mål og andre vedtak.

- Utarbeide, gjennomføre og sammenstille studiearbeid del 1 og 2.
- Delta i jordbruksforhandlingene, inkludert å gjennomføre nødvendig forberedende arbeid, delta i innspillsmøter og utarbeide primærkrav
- Delta i Budsjettnemnda for jordbruket (BFJ) , og følge den løpende kostnads- og inntektsutviklingen gjennom året
- Delta i kvotedrøftinger, Omsetningsrådet, Forskningsstyrene for jordbruk og matindustri, styret og arbeidsgrupper i Stiftelsen Norsk Mat, regnskapsgruppa for klimaavtalen, diverse forberedende møter til utlysning av midler over program og ordninger gjennom JA, og annen representasjon i forbindelse med rollen som avtalepart.
- Bidra med relevante politiske innspill, delta på høringer og sørge for at organisasjonen er til stede på relevante faglige og politiske arenaer gjennom året.
- Delta i andre relevante styrer, arbeidsgrupper, nettverk og fora (se kapittel *Ekstern representasjon* i årsmeldingen for oversikt), samt bidra til relevante forskningsprosjekt.

Arbeide for følgende endring i prosessen rundt jordbruksforhandlingene:

- Arbeide for å få til en ordning med mekler/riksmekler.

Satsingsområde 1: Bli flere bønder

1A Styrke bondens økonomi basert på gårdens ressursgrunnlag	• Jobbe for økonomiske og sosiale rammevilkår gjennom jordbruksforhandlingene som bidrar til intern jamstilling og samtidig støtter opp under NBS sitt mål om at det skal lønne seg å bruke norske og lokale ressurser.
--	---

1B Gjøre det enklere å bli bonde	• Produsere en guide/kunnskapsbank for nye bønder. • Være pådriver til å få både lærlingebedrifter og opplæringskontor til 2+2-ordningen.
1C Styrke velferdsordninger i jordbruket for et attraktivt bondeyrke og sosial jamstilling	• Arbeide for å fjerne samordninga. • Gjennomføre en informasjonskampanje om HMS. • Kvinneutvalget: Aktivt sette likestilling i landbruket på agendaen og løfte utfordringer knyttet til svangerskap, permisjon og avløsertilskuddet i media.
1D Skape stolthet for bondeyrket	• Gjennomføre skolebesøk på landbruksskolene (VGS), og utarbeide materiell til å bistå fylkeslag i dette arbeidet. • Gjennomføre en kampanje i SoMe hvor ulike medlemmer av NBS deler hvorfor de er bønder.
1E Fronte en mat- og måltidspolitik for bra mat til alle	• Arbeide for at det settes et mål for offentlige anskaffelser av lokal og økologisk mat.
1F Bidra til levende bygder	• Arbeide for at matberedskap inkluderes under NATOs mål om 1,5 prosent av BNP skal brukes til sivil motstandskraft.

Satsingsområde 2: Bevare og bruke matjord og utmark

2A Fremme mat produsert på måter som ivaretar folk, dyr og jord	• Delta i klima- og miljøsamarbeid innad i landbruket og påvirke politikk på klima- og miljøfeltet. • Følge opp landsmøtets vedtak på metanhemmere, og bidra aktivt inn i arbeidsgruppen til JF 2026. • Arbeide for at karbonbinding i jordbruket skal kunne bokføres i klimaregnskapet. • Norsk Bonde- og Småbrukarlag krever reforhandling av klimaavtalen med Staten.
2B Ta jorda i bruk og ikke legge den brakk	• Arbeide videre for innføring av et teigbasert tilskudd på nasjonalt nivå. • Be regjeringen følge opp egen sjølforsyningsplan for økt selvforsyningsgrad basert på norske råvarer, der så mye som mulig av mat- og dyrefôret er produsert på norske ressurser, med en høyest mulig matproduksjon over hele landet på de naturgitte og lokale ressurser som er tilgjengelige. • Arbeide mot nedbygging av matjord gjennom konkrete nedbyggingssaker, i samarbeid med fylkeslag.
2C Styrke utmarka som en primærressurs i norsk matproduksjon	• Samarbeide med Bondelaget og NSG om oppfølging av rovviltforliket og en gjennomgang av FKT-ordningen.

	• Sette ned en arbeidsgruppe for å finne en løsning på hvordan vi kan redusere PNS for å kunne begynne utjevningen mellom kraftfôrkrevende produksjon og grasbasert produksjon. Og hvordan vi bedre kan utligne forskjellen mellom regioner. NSG og Tyr inviteres til å være med på å finansiere denne utredningen.
2D Koble matproduksjon til lokale ressurser med en mangfoldig bruksstruktur	• Følge opp <u>lokalmatstrategien</u>. • Videreføre arbeidet med å innføre et nytt markedshagetilskudd gjennom jordbruksforhandlingene. • Jobbe for en justering av regelverket for hjemmeslaktning slik at det blir mer likt regelverket for viltslaktning. • Arbeide aktivt for at små gårder skal bestå for å skape levende bygder og lokalsamfunn. De små gårdene er også viktige bidrag til økt matvareberedskap. • Arbeide for å innføre småbrukstilskot til sau- og ammekubønder etter mal frå småbrukstilskot til kumjølkbønder i jordbruksforhandlingane våren 2026.
2E Arbeide for et robust jordbruk i hele landet	• Følge opp bærekraftsplanen <u>Bærekraft mellom bakkar og berg</u>. • Fremme beredskap i jordbruket som viktigste sak for arbeidet med Statsbudsjettet 2027. • Styret jobber på sine plattformer for at 10% målet for økologisk landbruk gjennomføres. Vi jobber politisk for at målene blir fulgt opp med tiltak. • NBS jobber også med våre samvirkeorganisasjoner for disse målene. Vi oppfordrer til at TINE benytter norsk økomelk fra hele landet til å dekke den økte etterspørselen. Vi skal aktivt påpeke faren for enda raskere sentralisering, økt import og tapt verdiskapning i distriktene.
2F Øke norsk sjølforsyning i solidaritet med andre land	• Jobbe for en solidarisk og bærekraftig matproduksjon internasjonalt blant annet gjennom våre samarbeid og allianser i La Via Campesina. • Internasjonalt utvalg: Utarbeide og distribuere et månedlig nyhetsbrev om internasjonale forhold. • Internasjonalt utvalg: Bidra i forskningsprosjektet Sustainable land use through migration (LANDAPT)

ORGANISATORISK HOVEDMÅL: VEKST, ÅPENHET, ENGASJEMENT OG GJENNOMSLAG

Faste oppgaver for NBS som medlemsorganisasjon

NBS er først og fremst en medlemsorganisasjon. Det betyr at vi skal ivareta medlemmene og demokratiet, arbeide for videre utvikling og vekst, og sørge for at vi har et styre og sekretariat som er rigget for å utnytte kunnskapen og engasjementet i organisasjonen.

- Ha en økonomisk forsvarlig drift.
- Forberede og gjennomføre 12 faste styremøter, i tillegg til styremøter i forbindelse med jordbruksoppgjøret.
- Forberede og gjennomføre landsmøtet, fylkesledermøter, representantskap og andre møter i organisasjonen.
- Gjennomføre kontaktmøter for å sikre bedre kommunikasjonsflyt mellom fylker og sentralledet.
- Drifte medlemssystemet og sentralbordet.
- Øke antall medlemmer gjennom aktiv verving på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.
- Styrke internkommunikasjonen mellom alle ledd i organisasjonen.
- Følge opp interne utvalg.

Satsingsområde 3: Bygge en livskraftig organisasjon

3A Alle medlemmer skal være med i et aktivt lokallag	• Bidra til aktivitet i fylkes- og lokallag gjennom bruk av midler fra forsikringsavtalen og budsjettet. • Kartlegge og legge til rette for etablering av lokallag der dette mangler i samråd med fylkeslag. • Bistå lokallag i å registrere seg i Brønnøysundregistrene og etablere bedriftskonto, med mål om at alle lokallag har gjort dette innen utgangen av 2026. • Bidra til enklere drift av lokallag gjennom å utforme rutiner og materiell. • I kommunikasjonen med lokal- og fylkeslag: Vektlegge behovet for, og forventningen til, at alle lag har aktivitet, samt støtte fylkeslagene i hvordan de kan følge opp lokallagene for å styrke aktivitetsnivået. • Kartlegge velfungerende tiltak og aktiviteter som allerede gjøres i fylkes- og lokallag i dag, og legge til rette for erfaringsutveksling.
3B Bli en organisasjon for alle som produserer og bryr seg om mat	• Delta på Agrisjå (messetriangelet) og Dyrsku'n i Seljord. • Synliggjøre NBS som medlemsorganisasjon på lokale arrangement om mat og landbruk. • Tilby gode medlemsfordeler som er relevante for medlemmene. • Innføre en egen medlemskategori for folk uten tilknytning til landbruket.
3C Være en attraktiv organisasjon for unge	• Søke om ekstern finansiering til et rekrutterings- og kompetansehevingsprosjekt for unge bønder (skal ta over/ønsker å kjøpe gårdsbruk/har akkurat tatt over). • Gjennomføre et jordbruksseminar for unge tillitsvalgte i partier og relevante organisasjoner. • Ungdomsutvalget: Arrangere ungdomsseminar. • Legge til rette for at det arrangeres fylkesvise/regionale ungdomssamlinger.

3D Legge til rette for langsiktig medlemsengasjement	• Videreutvikle lokallagsforum som arena for kompetanseheving blant tillitsvalgte i lokallag. • Utarbeide ressurser til tillitsvalgte for å bidra til enklere drift av lokallag.
3E Øke satsingen på medlemsnytte	

Satsingsområde 4: Øke synlighet og sette agenda

4A Bygge allianser og samarbeid	• Opprettholde og bygge allianser med relevante organisasjoner innenfor temaene matberedskap/sjølforsyning, bærekraft, klima, handelsavtaler og utmark, herunder spesielt fagbevegelsen og miljøbevegelsen, som en del av vårt politiske påvirkningsarbeid innenfor disse områdene.
4B Være en kampvillig, jordnær og troverdig stemme	• Gi ut medlemsavisa Bonde og Småbruker åtte ganger i året. • Drifte NBS sine kommunikasjonskanaler (nettside, Facebook, Instagram, nyhetsbrev) og benytte ekstern kommunikasjon som verktøy for å nå våre politiske mål. • Utarbeide en kommunikasjonsstrategi som skal bidra til å nå målene i strategi for 2026-2029, inkludert videreutvikling av våre kanaler i sosiale medier og plan for avisas framtid. • Være en aktiv bidragsyter i samfunnsdebatten.
4C Bygge en folkebevegelse	• Videreutvikle varemerket NBS, inkludert å designe gjenkjennelig profilmateriell. • Prioritere å strategisk henvende oss til «vanlige folk» i vår utadrettede kommunikasjon, og understreke behovet for at folk utenfor jordbruket engasjerer seg for matproduksjon. • Utarbeide en oppdatert vervebrosjyre for hele NBS som også tydeliggjør hvorfor folk utenfor landbruket bør bli medlem.
4D Mobilisere hele organisasjonen	• Utarbeide strategi for kommune- og fylkestingsvalget i 2027. • Arbeide for å aktivt forankre strategi for 2026-2029 i organisasjonen, og mobilisere lokal- og fylkeslag til å gjennomføre tiltak for å følge opp de vedtatte strategimålene. • Politisk skoloring av tillitsvalgte og distribuering av hjelpemateriell som maler ol.